

محل مطبعه و اداره :

جفال اوغلنده امنيت

صندوغى جوارنده

شنگول يقوشنده

۲۲ نومرو

مستطابق

امضاء :

مسلکمه موافق آثار

جدید مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدله یں آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست ، و بالخاصه احوال و شئونه اسلامیه در بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونه بدلی

سنه لکی	التی آیلغی	غروش
۶۵	۳۵	۳۵
۶۵	۳۵	روبله
۱۷	۹	فرائق

عدد : ۱۱۴

۸ ذی القعدة پنجشنبه ۲۸ تشرین اول ۳۲۶

بشنجی جلد

مکاتیب

کاشغری:

آسیای وسطی تورک‌لرینک ثروت عظیمه و خدمات ملیه ایله مشهور کبار رجالدن حسین موسی بای افندی حضرتلری « صراط مستقیم » اداره‌خانه‌سینه لطفاً بر مکتوب کونده‌ره‌رک اورا احواله دایر بیان معلومات بویورمش اولدقلرندن مذکور مکتوبک بعض اقسامی عیناً اشاغی‌یه درج ایدیورز :

کاشغر چین مملکت‌سنددر . چینک تشکیلات سیاسی و اقتصادی‌سی، یاقین زمانه قدر اوروپاننک بکزه‌مزدی . قانون و نظام والیرک شخصیه تبدلی . لکن بویاقینلرده ، اصلاحات اجرا ایده‌رک، اوروپا اصولیه تعظیم مملکت تشبیه بولنیورلر ، لکن تماماً موفق اولامیورلر ، زیرا ارباب علم و معرفت آزدر .

برسنه‌دنبری بزم حوالیده هر شهره برر مکتب ابتدائی تأسیس اولندی . حکومت چوجقلری جبراً مکتبه آلدیریور .

کاشغر اهالیسی پک‌جاهلدر : درت میلیونه قریب بو مسلمانلرک ، یکی یازیلدش کتابلری ، غزته‌لری ، رساله‌لری ، مطبعه‌لری یوقدر . کمال تأسفله بیان ایدرزکه علمامزده دخی هنوز دین ، وطن و ملت اندیشه‌سی یوقدر ، علمامز وقف ایرادیه تأمین معیشت ایده‌رک ، امام و خطیب اولمقدن باشقه برشی دوشنمیورلر .

کاشغر علماسی ، امام و خطیبلردن باشقه برقاضی ، برمفتی و برده اعلمدن عبارتدر ، کاشغرده شیخ الاسلام یوقدر . قاضی ، مفتی و اعلمک ایشی ، حاکمک ، یعنی مدعی و مدعی علیه آراسنده احقاق حق ایله‌مک و بوکا مقابل اولردن پاره آلمقدن ، بو رؤسای ملت ، احوال ملیه‌یه دائر اصلا قایغو چکمز لر ...

چینجه او قودیلن مکاتبده ، مسلمان چوجقلرینه تربیه دینه و ملیه ویرمک اوزره هیچ بر معل تعیین اولنمیشدر . نه علما و نه اغنیا آراسنده معل تعیینی لزومی هنوز اکلاشیلمه‌مشدر .

حال بویله دوام ایدرسه ، کاشغر اهالیسنک عاقبتی حقنده پارلاق امیدلرده بولونیه‌ماز . مع‌افی‌ه‌الی طبعاً غنی دکلدر . مدققلر ، چوجقلریمزک ذکاسنی مدح ایدیورلر . لکن ، یازیق که اولری دوشونن ، استقبال ملتی تفکر ایدن یوقدر ...

صراط مستقیم . — احوال اجتماعیه‌نک تنقیدی اصلاحات اجتماعیه‌نک مقدمه‌سیدر .

یوقاریده مندرج مکتوب ، احوال محلیه‌یی پک قراقلق رنکارله تصویر ایدیورسه‌ده ، بز بونی ارزوی شدید اصلاحک باشلانغی صفتیله تلقی ایده‌رک ، کاشغری قرداشلریمزک آتی ضیاداردن اصلا نوید اولمیورز .

مطبوعات

پروتستو متینغنک اوروپا مطبوعاتنده

عکس صداسی

ایران و دولت عثمانیه احراری طرفندن انکلتزه‌نک ایرانده انسانیت و حقوق بین‌الدوله مغایر اولان حرکتی عالم‌مدنیه قارشى پروتستو ایتک ایچون اوده‌ئون تیاتروس‌سندده عقد اولنان اجتماعک عکسی ، بوتون جهان مطبوعاتنده طنین انداز اولدی . متینغ هیئت ، آلمانیا امپراطورینه بر تلغرافنامه چکمش اولدیغندن ، روسیه — انکلتزه حرکات غدارانه‌سینه قارشى آلمانیا به استناد ایتک آماللی اظهار ایله دیکندن آلمان غزته‌لری شرق اسلامی‌یه اظهار محبتده بالطبع قصور ایتدیلر . حتی بعضلری مثلاً « پوست » مذکور متینغی افکار اسلامی‌نک مهم برترجانی عد و اعتبار ایله‌رک شوسطرلری یازدی :

(اتفاق مثاک ، عالم اسلامک حالت‌حاضره روحیه‌سندن استفاده‌یه شتاب ایله‌مه‌لی و ایرانک تقسیمه اصلا مساعد ایتمه‌میلدر)

انکلیز مطبوعاتنک محافظه‌کارلری ، لیبرال قاینه‌نک حرکتی تصویب ایتدکلری حالده اصل قاینه‌نک مروج افکاری اولمق اقتضا ایدن حریت‌پرور مطبوعات ، متینغ اوزرینه ، اوتهدنبری دوام ایدن تنقیداتی تشدید ایادی .

متینغه ، انکلیزلر قدر ، بلکه آنلردن ده‌ها زیاده قیزان ، ایرانک قسم شمالی‌سینه چوللاشمش اولان روسیه‌نک مطبوعاتی اولدی . محافظه‌کار روس غزته‌لری ، همان هرکون متینغدن بحث ایتدکلری حالده حنجلرینی آلامیورلر . حتی بمضاری متینغک اهمیتنی اکسیلتمک ایچون یهودیلر تشبیه منعقد اولدیغنی اوکه سوریورلر ، بعضلری ده شیعی ایله سنی اختلافی مبالغه‌لرله ایضاح و تشریح اوغراشهرق ایرانی قرداشلریمزله بزعمانیلری یکدیگریمزدن تنفیرو تبریده چالیشیورلر . نصرانی محررلرک ، ایکی مذهب اسلامی‌یه ایضاح و سالک‌لرینه ارشاده‌سی ایدر کور و نمه‌لری ، انسانک پروتستو متینغک عکس حدتی دکل ، کوله‌جکنی کتیریور . بزم کوله‌جکمز کلیور ، اما شمال قومشولریمز جدأ حدتلی :

« بو متینغک شکل ظاهریسی ، عجمستانک کسب انتظام ایله ترقی ایتمه‌سینه مانع اولان روسیه و انکلتزه‌نک حرکانه اعتراض ایتمکدی ؛ لکن ، بر طاقم خطیب و عرض‌حالیلر یغنی اولان بو اجتماعک مقصد حقیقیسی آلمانیا به اظهار محبتدن عبارتدی . متینغی یهودیلر آئنده بولنان بر غزته طویل‌امشدی الخ هیچ‌ده جدی بر غزته‌نک باش مقاله‌سینه یاراشامیه‌حق بوساچه‌لردن صوکره ، « نووویه وره‌میا » ، خارجیه‌سنی پک چوجق ظن ایتدیکی عثمانی رجال دولتی شو سوزلرله قاندرمق ایستیور :

« عثمانی حکومت حاضره‌سی باشنده بولونانلر ، روسیه‌نک صرف آلتون دوستلغنه آوستریا و آلمانیا‌نک ساخته سندلرینی ترجیحه میال کورینیورلر . لکن بوده نهایت کندیلرینک بیله‌جکی بر ایش . »

بزم ناظرلر ، بو پترسبورغ غزته‌جیسنک ظنی قدر هر شیدن بی بهره بولنسلر بیله روسیه‌ده صرف آلتونک هیچ تداولده بولنمایوب هر ایشک قائمه ایله قائم اولدیغنی اولسون کوره‌مزلریمیدی ، صانکه ...